

IKASTOLEN HIZKUNTZA-PROIEKTUA

Ikastolek oraindik ere erronka handia dute hizkuntzaren arloan: eleaniztasun orekatu bat garatzea, euskal hizkuntza gutxitu propioa biziberritzearen aldeko apustua egiten duena, eta gero eta eleaniztunagoa eta kulturantzunagoa den gizarte baterako prestatzea, non ingelesa nazioarteko hizkuntza gisa menperatzea XXI. mendeko herritarren oinarritzko gaitasun bihurtu den.

Konplexutasun horren erantzuna hizkuntzen trataeraren ikuspegi integral eta integratu batetik baino ezin da etorri. Izan ere, ikasleen hizkuntza-gaitasuna hezkuntza-gaitasun orokor baten parte da: KOMUNIKATZEN IKASTEAK, hezkuntza-komunitateko kide guztien erantzukizuna. Beraz, lau hizkuntzetako irakasleek eta hizkuntza lan-tresna nagusi gisa erabiltzen duten arlo ez-linguistikoetako irakasleek (gainerako profesional eta familia guztiekin batera) erreferentzia-esparru komun bat behar dute, ikasle eleaniztunen komunikazio-gaitasuna garatzeko egiten dituzten ekarpenak koordinatzeko. Euskararen ardaztutako esparru komun integral hori Ikastolen Hizkuntza Proiektua da.

Esparru horren barruan, hizkuntzen arloak, euskararenak bereziki, funtsezko zeregina du ikasleek beren eguneroko bizitzan (maila akademikoan, lagun artekoan, aisian...) dituzten komunikazio-premien zerbitzura dauden hizkuntza-gaitasunaren osagaiak –komunak eta hizkuntzetatik elikatuak– sistematikoki eta hausnartuz lantzeko espazio gisa.

Beraz, Ikastolen Hizkuntza Proiektua erreferentzia-esparru komuna da, eta ikastolek esparru horretan garatzen dute euskararen, gaztelaniaren, frantsesaren eta ingelesaren irakaskuntza, edo baita alemana ere, zenbait kasutan. Norabide eta helburu komunak ezartzen ditu. Ikastola bakoitzak bere bidea garatzeko tresna da, dagoen testuingurutik abiatuta. Euskararen ardaztutako eleaniztasuna eta kultur aniztasuna dira gure Hizkuntza Proiektuaren oinarriak.

Planteamendu horiek hizkuntzaren erabilarekin lotutako eremu guztiak modu eraginkorrean kudeatzeko beharra ezartzen dute, bai ikasgelan, bai ikasgelatik kanpo. Hezkuntza-komunitate osoak prestatu behar ditu ikasleak beren hizkuntza-gaitasunetan: hizkuntza-irakaslea, gorputz-hezkuntza irakaslea, hezitzaileak, gurasoak... Bide honetan, Ikastoletako irakasle eta begiraleek duten profesionaltasuna eta atxikimendua ezinbestekoak dira.

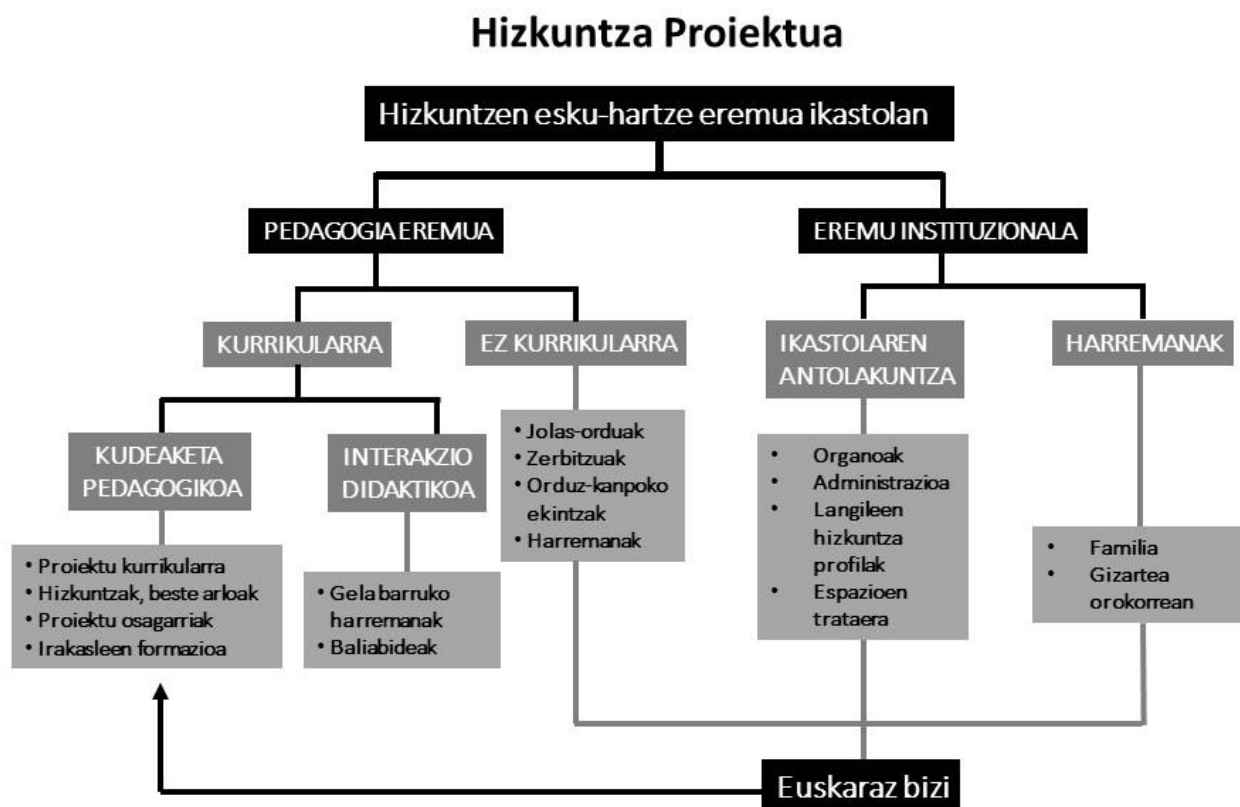
Nafarroako Foru Komunitateko curriculumak ezarritako jarraibideen arabera, Ikastoletako Hizkuntza Proiektuaren helburu nagusia da gaur egungo haur eta gazteei, etorkizuneko helduak izango direnei, beharrezko tresnak ematea, gizarte eleaniztun batean bizi daitezen. Ikastolak bere lehen urteetan planteatutako hasierako elebitasunetik haratago (euskara-gaztelania), oraingo helburua hezkuntza-eleaniztasuna bermatzea da, eskola-bizitzan lau hizkuntza (euskara-gaztelania-ingelesa-frantsesa) eta komunikazio-metodologia bat erabiliz.

Oso ezaguna da hizkuntzarekin lotutako prozesuek berebiziko garrantzia dutela ikastolentzat. Euskaratik eta euskarazko irakaskuntza sistema jarri zuten abian; zenbaitetan, euskara galdua zegoen tokietan ere. Euskararen oinarritutako hezkuntza-eleaniztasunaren helburua lortze aldera, ikastolek ordura arte hizkuntza-arloan sortutako proiektu guztiak bateratzea erabaki zuten, eskola-testuinguru plural batean hizkuntza guztien tratamenduari koherentzia emateko. Horrela sortu zen Hizkuntza Proiektuaren proposamena eta hori gauzatzeko ahalegina.

Ikastola-talde txiki batek esperientzia pilotu bat jarri zuen abian; testuinguru soziolinguistiko eta tamaina desberdinetakoak, hizkuntza-irakaskuntzako proiektuetan edo hizkuntzaren erabilera sustatzeko proiektuetan izandako esperientziekin. Horren guztiaren ondorioz, Hizkuntza Proiektuari buruzko liburu bat argitaratu zen, Ikastolen Konfederazioa 90eko hamarkadaz geroztik ikastoletan garatzen ari den eredu eleaniztunaren inguruko proposamen integral eta egiaztatua jasotzen duena. Bi zati ditu lanak: lehenengoak, Ikastolen Hizkuntz Proiektuaren Markoa deiturikoak (Ikastolen Hizkuntza Proiektuaren Erreferentzia Esparrua), proiektu horren kontzeptua azaltzen du, baita proiektuaren garapenaren oinarri diren fundamentu teorikoak

ere. Bigarren zatia, "Hizkuntz Proiektua garatzeko gida" izenekoa, lehen deskribatutako erreferentzia-esparruaren zehaztapena da.

Hainbat Autonomia Erkidegotan gai honetan erreferentziakoa izan den eta den liburu honek atzerriko hizkuntzen irakaskuntza-orduen kalitatea azpimarratzen du bereziki, ordu horien kopurutik haratago.

Euskara Proiektuaren eta Hezkuntza Proiektuaren ardatz nagusitzat hartuta, ikastolak Nafarroako bi hizkuntza ofizialak (euskara eta gaztelania) menderatzen dituzten ikasle eleanitzak prestatu nahi ditu, ingelesa atzerriko lehen hizkuntza gisa menperatzen dutenak eta geografikoki hain hurbila den frantsesaren oinarritzko ezagutzak dituztenak, eta zenbaitetan, baita alemanarena ere.

SSLIC proiektua (Social Science and Language Integrated Curriculum) Gizarte Zientzien eta Ingelesaren curriculum integratua da, Gizarte Zientzien arloa ingelesez emateko DBHko 3. eta 4. Mailetan, Proiektu eleanitzun honen elementu garrantzitsu bat da.

Eleanitz proiektuaren helburu nagusia da ikasleek maila espezifiko bat eskuratzea hizkuntza horietako bakoitzerako derrigorrezko oinarritzko hezkuntza amaitzean.

Euskararen eta gaztelaniaren kasuan, helburua da erabiltzaile independentearen B2 maila lortzea. Maila hori honela deskribatzen du Europako Erreferentzia Esparruak:

“Gai zehatz zein abstraktuei buruzko testu konplexuen ideia nagusiak ulertzeko gai da, baita teknikoak badira ere, betiere bere espezializazio-eremuaren barruan badaude. Jariotasun- eta naturaltasun-maila nahikoa duten bertako hiztunekin erlazioa daiteke, komunikazioa

solaskideen ahaleginik gabe egin dadin. Hainbat gairi buruzko testu argiak eta zehatzak sor ditzake, baita gai orokorreari buruzko ikuspuntua defendatu ere, aukera desberdinen alde onak eta txarrak adierazita”.

Batxilergoko ikasleei dagokienez, C1 lortzea da helburua.

Ingelesaren kasuan, helburua erabiltzaile independentearen B1 maila lortzea da:

“Gai da testu argien eta hizkuntza estandarreko testuen puntu nagusiak ulertzeko, ezagutzen zaizkion gaiei buruzkoak badira, dela lanean, ikasketetan edo aisialdian. Badaki hizkuntza erabiltzen den eremuetako bidaia batean sor daitezkeen egoera gehienetan moldatzen. Gai ezagunak edo interes pertsonala duten gaiei buruzko testu erraz eta koherenteak sortzeko gai da. Esperientziak, gertaerak, nahiak deskriba ditzake, baita bere iritziak labur justifikatu edo bere planak azaldu ere”.

Frantsesari dagokionez, helburua oinarritzko erabiltzailearen A2 maila lortzea da:

“Bereziki garrantzitsuak zaizkion esperientzia-arloekin lotutako esaldiak eta esamoldeak ulertzeko gai da (bere buruari eta familiari buruzko oinarritzko informazioa, erosketak, leku interesgarriak, lanbideak, etab.). Ezagutzen dituen edo ohikoak zaizkion gaiei buruzko informazio-truke erraz eta zuzenak baino eskatzen ez dituzten eguneroko zeregin sinpleak egiteko orduan komunikatzen daki. Badaki modu errazean deskribatzen bere iraganaren eta ingurunearen alderdiak, bai eta berehalako premiekin lotutako gaiak ere”.

Nafarroako Ikastoletako ikasleek Nafarroako Urrutiko Hizkuntza Eskola Ofizialeko probetan lortutako emaitzek adierazten dute helburu horiek betetzen direla, eskolatutako ikaslegoaren guztizkoaren %90 tik gora lortzen bait ditu hizkuntz profil hauek.